

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectorii.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Nr. 16.

Brasiovu 15. Augustu 1871.

Anulu IV.

Sumariu. Cuventulu vicepresied. asociat. I. Bologa. — Rebelliunea unguero-serbésca d'in an. 1735. (Continuare.) — Junctiunea caliloru ferate. — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Continuare.) — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Cuventulu vicepresiedintelui asoc. Iacobu Bologa
la deschiderea adunarei gener. in Fagarasiu
la 7. Augustu 1871.

Marita adunare! Prea onor. domni si frati!

Candu cantu in pregiuru de mine, 'mi strabatu
ânim'a unele simtiuri siesi de totu opuse: simtiulu
de durere, de ingrijire si simtiulu de bu-
curia, de mangaiere, de buna sperantia.

Simtiu, domniloru mei! o durere neesprimavera,
cautandu si ne aflandu in midioloculu nostru, in frun-
tea nóstra, pe alesulu nostru conducatoriu, nevedindu
pe Escel. sa dn. Lad. Bas. Popu, pe prea dem-
nulu presiedinte alu „asociatiunei trans. pentru lite-
ratur'a romana si cultur'a poporului romanu,” ocu-
pandu scaunulu presidialu si conducendu adun. gen.
cu tactulu numai lui propriu, cu acea intieptiune
rara, care ne facea totu-deauna si dela inceputulu
consultariloru nóstré se fimu odichniti, se fimu siguri
despre bun'a loru finire, si despre rezultatele favo-
ratóre causei, de care ne ocupamu.

Unu morbu fatalu, care nu de multu ne facè
se tremuramu ingrijati fórte de viéti'a acestui scumpu,
raru barbatu, acestui romanu iubitoriu si iubitulu de
romani, 'i rapi poterile trupesci intr'atata, càtu 'i facu
imposibila o ocupare mai fatigiósa cu afacerile aso-
ciatiunei nóstre; nu 'i permise a ne demonstra prin
fapta si in acestu ann, precumu o facè in anii tre-
cuti, cà de acolo, unde se cere desvoltare de activi-
tate in favórea poporului nostru, densulu nu lipsesce,
ci aduce ori-ce sacrificiu, conlucrandu la cultivarea
acestui iubitulu poporu; nu 'i permise, a veni si a ne
conduce adunarea generala d'in anulu acesta. O dauna
acésta pentru noi toti, domniloru! destulu de mare,
destulu de simtibila! O durere acésta, domniloru! a-
carei alinare o amu potea încàtuva afla in acea con-
vingere a nóstra, cà iubitulu nostru numitu frate,
lipsesce d'intre noi nu d'in alta causa, ci numai pen-
truca, inea nu e deplinu restauratu, apoi in recon-
valescenti'a confratelui nostru, care ne da fundata spe-
rantia, ca 'si va recastiga pe deplinu poterile, ca vrea
bunulu Ddiu se ni'lu tiena inca multi ani, chiaru in
interesulu, in favórea acestei institutiuni a nóstre.

Asia se fia!

Se traiésca Escel. sa presiedintele asoc. nóstre!

Me cuprinde mai incolo, domniloru! unu simtiu
de ingrijire, de nedumerire. Sunt adeca ingrijatu de
mine insumi, de numele, de reputatiunea mea, candu
vediu, cà sarcin'a, pe care era se o pórté poterile cele
tari si mari, poterile probate ale unui barbatu inca-
runtitu in ducerea presidieloru, cade asupra poteri-
loru mele celoru debili, cade asupra mea, care mai
multu m'amu ocupatu de servitiulu gregariului, de-
càtu de chiamarea conducatoriului, si care si acuma
prea bucurosu m'asiu ocupa de celu d'intaiu, cá de
unulu mai usioru, mài potrivitu facultatiloru mele in-
telectuali. Cade pe mine cam pe neasteptate acésta
sarcina si me silesce se me intrebú: de sunt in stare
a o porta?

Asiu respunde fàra de neci o esitare si a buna
séma negativu la intrebarea acésta, déca nu asiu
avea mangaitórea consciintia, ca me affu între frati
mei cei adevérati, între romani de aceia, ce'si iubescu
d'in adenculu ânimei natiunea; care lucra cu cugetulu
celu mai curatu spre prosperarea ei; carii se sprijii-
nescu imprumutatu; carii sprijinescu pe singuratici
chiaru si in favórea totalitatii, si carii — sunt con-
vinsu — me voru sprijini si pe mine la suportarea
acestei sarcini, cà prin urmare sprijinulu, sucursulu
domnieloru vóstre, fratiloru mei! va astupa lacnele,
care le-ar causá defectuósele mele poteri, éra inнас-
cut'a-ve bunatate nu 'mi va denegá indulgenti'a, pa-
cienti'a, scus'a de care am trebuintia.

Deci in acésta convingere ve ceru, ve rogu
ajutoriulu fratiloru, si siguru despre elu — facu se
dispara tóta ingrijirea, si dau espresiunea altui simtiu
diametralu opusu celoru dejá amintite, simtiulu
de bucuria, de mangaiere, de buna-spe-
rantia.

Mi salta ânim'a de bucuria, candu me uítu la
acésta adunare, atátu de marétia, candu vediu càti
barbati ilustru, càti barbati pe deplinu devotati pro-
gresului preste totu si cu deosebire progresului na-
cionalu romanu cuprinde ea in sinulu seu! candu
sciu, cà toti membrii acestei stralucite adunari au
alergatu încóce cu dorulu celu mai inflacaratu, de a
face totu ce se cere spre promovarea literaturéi ro-
mane si spre desteptarea, spre luminarea poporului
romanu.

Domniloru si fratiloru! Presenti'a domnieloru vó-

stre, numerulu celu insemnatu, in care ati concursu, 'mi da curagiulu, me indreptatiesce se constatezu cu multa placere si cu deplina mangaiere sufletésca, ca a strabatutu sufletele romaniloru convingerea aceea, cà numai desvoltarea facultatiloru spiritali, numai luminarea mintei, numai cultur'a cea adeverata, norocesce, fericesce pe omu, va noroci, va ferici pe poporulu romanu, care fàra de vin'a sa sta inca departe, departe de norocire, de fericire. Constatediu cu mare mangaiere, cu deplina indestulire, cà domnieloru vóstre ve jace la ànima acésta norocire, acésta fericire a poporului romanu, pentrucà ati alergatu d'in mai tóte ànghiurile locuite de romani, incóce, cá cu fratii fagarasieni d'inpreuna se ve desvoltati poterile materiali si spiritali, conclucrandu spre ajungerea scopului asociatiunei nóstre, care nu e altulu, decàtu promovarea literaturéi romane si cultivarea poporului romanu, va se d'ica implinirea conditiunei dela carea depinde norocirea, fericirea lui. Fatigele, sacrificiele, d-loru vóstre, d-loru mei! ne garantéza ajungerea amintitului scopu. Deci in cea mai buna sperantia, in unu viitoriu mai fericitu alu poporului romanu, si in firma credintia cà vomu ajunge acestu viitoriu, ve salutu pe dvóstra pe autorii lui, pe cei ce ne ati asteptatu si ne ati primitu cu atàta doru, cu atàta caldura, cu ànima de romanu, si pe cei ce ati alergatu incóce cu simtiu de romanu, ve salutu d'icu pe toti cu celu mai caldurosu, cu celu mai cordialu „Bine v'amu aflatu, bine ati venitu“ fratiloru mei! Ve salutu, si apoi acompianiatu de dvóstra, rogu pe Celu de susu, pe Ddieulu parintiloru nostri cu tóta fierbintiél'a, se ne tramita ajutoriulu seu celu santu, se ne lumineze, cá consultarile, lucrarile nóstre se produca fructe bune, rezultate corespundietórie scopului, pentru care ne-am adunatu!

Dupa acésta, ve rogu, cá se'mi concedeti, a ne mai ocupa puçintelu de acestu scopu si a face o revisiune fugitiva asupra mijlóceloru ducatóre la elu, precumu si unele modeste observari.

„Literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“ sunt asia dara problem'a asociatiunei nóstre. O problema dloru, pe care trebue se o resolvamu bine si càtu de curendu, pentrucà ne facèndu acésta, ar trebui póte in scurtu tempu se renuntiamu chiaru si la esistentia nóstra nationala, pentruca acela, care stagnédia astadi, dloru, se prepadesce, — celu puçinu prea lesne ne-am espune pericolului de a deveni obiectu, séu alu derisului, séu alu vaiereii d'in partea altora, doua rele cumplete, de care se ne ferésca bunulu Dumnedieu!

Dara asia e domniloru! cà si noi insine vomu cauta a ne feri de ele cá de focu, pentrucà si cugetulu la o astfeliu de posibilitate si eventualitate funesta ne infióra? Asia e dloru! ca suntemu determinati a pasi cu piepturi de feru in contra ei? Asia e dloru! ca voimu cu tóta taría sufletésca, cu tóta seriozitatea, cu tóta energi'a a ne perfectioná literatur'a si a ne luminá poporulu?

Déca e asia, precumu naturalmente si trebue se fia, apoi se nu mai dubiteze nimeni despre aceea, cà ne va succede a ne rezolva problema bine si curendu. Voindu vomu ocupá pe invetiati nostri cu lucrarea neintrerupta in literatur'a romana, si 'i vomu intretienea; voindu, vomu procura tineretului nostru posibilitatea, de a invetiá ori-ce sciintia, ori-ce arta, industria, comerçulu si economi'a rationala; voindu, ne vomu procura si ne vomu intretienea invetiatori apti; voindu, vomu intemeia scólele inca necesarie, mici si mari, cu unu cuventu vomu cauta, cá se strabata lumin'a pàna si in cea mai de pe urma coliba romanésca.

Ei bine, 'mi veti dice, dar cumu si cu ce se infintiamu tóte acestea? Aveti dreptu dloru, ve e la locu, ve e justificata intrebarea. Vine aici intr'adeveru, vine de a se cauta, de a se lua in consideratiune mijloculu mijlóceloru, mijloculu fàra de care nu te poti misca, fàra de care tóte planurile nóstre de inaintare pe terenulu culturéi nationale, s'aru preface in visuri, mijloculu materialu, averea materiala, nervus rerum, banii domniloru, banii si éra banii.

Marturisescu si eu, si recunosc, cà avemu lipsa de sume insemnate, de sume — fatia cu modest'a nóstra stare materiala, — colosali. Recunosc si aceea, cà fatalile impregiarari subt care gemuse romanulu atàtu amaru de tempu, nu 'i au concesu a stringe averi, a aduna comori; recunosc deci si aceea, ca dieu in momentu nu potemu dispune despre atàtea sume, de câte avemu neaparata trebuintia. Vetii marturisi, vetii recunósce inse si dvóstre domniloru, cà numai voi'a se o avemu, ne potemu castiga si acestu mijlocu: banulu inomisu necesariu. Càtu vomu avea voia neclatita, càtu vomu fi determinati a ne ajunge scopulu cu ori-ce pretiu, si cu ori-ce lupta licita, càtu ne vomu fi convinsu pe noi insine si vomu convinge totu sufletulu romanu, cà fàra sacrificie d'in partea nóstra a toturora neci vorba nu póte fi de mantuirea nóstra, e absolutu imposibilu esirea nóstra la limanulu doritu. Numai decàtu vomu alerga cu totii, dara cu totii voru alerga, toti romanii 'si voru depune denarii loru la altariulu culturéi loru proprie, si 'si voru procura si aceea prea placuta convingere, ca d'in puçinulu singuraticiloru nostri celoru multi se compune multulu ce ne trebue, multulu, care administratu cu consciositate si intrebuintiatu intieptiesce, ne ajuta, spre a esf la lumina. Avemu multe — multiamita ceriului — multe ecsemple tocma in sinulu poporului nostru, care dovedescu pe deplinu adeverulu assertiuniloru mele. Nu 'mi permitu a ve osteni atentiunea cu enumerarea toturoru acelor ecsemple imbucuratóre, ci ve rogu, se cautati la institutele cleruriloru nóstre d'in tempii mai recenti si ve vetii convinge, cà conducatorii si membrii loru au vrutu si au potutu. Cautati la fratii nostri brasioveni, nasaudeni si zarandeni si vetii vedea, cà si ei au vrutu si au potutu, au vrutu si au facutu, gimnasia, cari 'i glorifica in veci. Lauda

si marire tuturoru acestora! Dara cautati, cercati domniloru chiaru si faptele si rezultatele acestei asociatiuni a nóstre, si ve veti scóte d'in ele convingerea, cà cine vrea póte.

Sub pressiunea astoru feliu de convingeri s'au planisatu si infiintierea si sustinerea academiei romane de drepturi. S'au sciutu prea bine, cà sum'a de siese sute de mii, receruta spre scopulu acesta, e colosala, e inspaimantatóre fatia cu poterile nóstre singuratice; s'au sciutu inse si aceea, cà reimpartita dupa cuviintia pe toti romanii, devine fatia cu poterile loru colective indata de incasavera, càtu se va produce la acestia o convingere perfectă despre necesitatea academiei si a insufletirei generale, cá se 'si procure acestu palladiu alu sciintiei loru, S'au speratu, si se spera cu totu dreptulu, ca intre multele milióne de romani dóra se voru afla siese sute de mii, d'intre care se dea fia-care câte unu fiorinu, si se faca posibila radicarea acestei academii fàra de neci o intardiare, se 'si radice siesi insusi prin actulu acesta celu mai firmu monumentu, éra vedi'a, onórea, glori'a intregi natiunei romane se o respandéscă peste tieri si mari! Fia cá se ajungemu cu totii acelea dile de o bucuria romana universală!

D'in raportele alu domnului secretariu si alu dlui cassariu veti audi si veti intielege domniloru, cà inceputulu lucrarilor asociatiunei nóstre si in directiunea acésta, precumu si in celelalte, a fostu imbucuratori, si promitietoriu de o finire buna.

Cá numai decàtu se ve poteti convinge si despre acésta, si cá se ne potemu incepe lucrarile, care ne-au chiamatu aicea, deschidu siedinti'a adunarei nóstre generale a XI.

Rebelliunea unguero-serbesca d'in anulu 1735.

(Continuare.)

Spargerea rebelliei. Inca dela a. 1733 Francia, Spania si Sardinia dechiarasera casei Habsburg bataia. Armatele imperatesci fusesera batute fórte reu atàtu la Renu, càtu si in Itali'a. Nu numai regimentele germano-slave din provinciile cislaitane, ci si cele ungaro-transilvane in partea loru cea mai mare era scóse la Itali'a si la Renu cu atàtu mai virtosu, cà-ci pe atunci imperatul Carolu VI. se incurcase in guera fàra neci-unu confederatu. Totu pe acelea tempuri cetatile si fortaretiile d'in partile de diosu ale Ungariei, d'in Banatu si Slavonia era lasate in grija trupeloru de granitari, care in acelea parti era mai totu serbesci. Ocasiunea dara se parea a fi minunata de a se scola serbii si ungurii uniti si a infrange puterea austriaca.

Mai toti serbii càti au fostu adunati la congressulu conchiamatu de mitropolitulu loru la Belgradu, reintorsi pe la casele loru, devenira totu atàti emisari carii preparara rebelliea. Pana in Ianuariu

alu an. 1735 conspiratorii castigasera in partea loru nu numai pe clasa nemilitarisata a poporului serbescu, ci si pe regimentele atàtu pedestre càtu si calaretie asiediate in tinentulu numitu Bacica, éra officarii d'in regimentele murasiane, adeca asiediate in tinentulu riului Murasiu dela Lipova inainte, offerira de buna voia sabiile loru in favórea rebelliei.

In fruntea miscamentulu fu alesu colonelulu Pero (Petru) Segedinetiu, pe care avuramu ocaziune de a'lu cunósce d'in congressulu serbescu. Dupa spus'a chronicariloru, acelu Pero éra pe atunci omu inaintatu in etate, avea unu filiu si una fiica in etatea juniei, era cunoscutu si magiariloru pentru infricosiatele lui crudimi si predatiuni comisse in anii juniei sale in contra curutiloru, pre candu elu cu serbii sei devastase intre altele orasiile Kecskemét si Crisiulu mare. Cu tóte acestea, adeca cu tóte relele câte au facutu serbii magiariloru, greco-resaritenii reformatiloru, ei asta-data nu numai se inpacara unii cu altii, ci inca si conspirandu, se confederara cu scopu de a se scola cu arme in contra casei imperatesci, in contra nemtiloru, in contra iesutiloru.

Nu se scie bene, cine au fostu midiuocitorii inpacuirei d'intre serbi si magiari, gr. resariteni si protestanti. Scriptorii magiari dau lui Pero Segedinetiu onórea de auctoriu alu inpacuirei dicundu, cà elu pre langa ce a lucratu cu tóta potentiós'a prudentia, precautiune, prevedere, a recunoscutu totu-unadata, cà déca este cá rescóla se aiba resultatu favorabile, apoi ea trebue se se intenda si mai departe preste poporulu ungurescu d'in comitate, prin urmare cà magiarii inca se partecipe la acelu miscamentu. Se póte cá cele ce spunu chronicarii despre Pero, se fia tóte adeverate; de alta parte inse este prea bene sciutu, cà pre càtu tempu a fostu in viétia Franciscu Rákoczi si filiu-sen, magiarii au statu in necurmata relatiuni cu densulu, au doritu reintórcerea lui d'in Turci'a, au panditu la tóte constellatiunile politice si bellice, cá dóra dóra li s'ar da ocaziune de a se rescola de nou si a scóte pe „nemti“ d'in tíera. Adeca tocma asia, precumu vediuramu cà se intemplase in tempurile nóstre intre anii 1849 et 1866.

De altumentrea curtea imperatésca, consiliarii si iesuitii ei inca an datu acumu cá si in dílele imperatulului Leopoldu, materia copiósă si ocaziuni dese pentru irritarea si revoltarea spiriteloru la popóra. Proselitismulu religiosu si asuprirea grea a confesiuniloru necatolice tienea pe ómeni in agitatiune in cordata. Asiediamentele tieri si anume organismulu municipieloru trecuse prin prefaceri essentiali, d'intre care multe potea se fia bune, de care inse trufasi'a si cerbicós'a boierime nu voiá se scia nimicu; apoi in municipie ea era si ea facea totulu. Poporulu tieranu se simtia fórte greu apasatu si despoliatu nu numai prin iobagía, ci acumu prin inoposite noue, mai inainte necunoscute, prin dare de naturalii, precum fenu, palie, ovesu, grau etc. pe sam'a trupeloru, in fine prin dese recrutari barbare, cumu se díce, cu

funea, pentrucă enormele perdi d'in regimente se fia suplinite.

Vede ori-cine, că in acea stare a lucrurilor neci-decumu nu erá greu a rescóla pe poporu, éra mai alesu pe celu magiaru de legea calvinésca d'in Ungari'a. Asia s'a si intemplatú, pentrucă in rebelliunea dela 1735 au fostu amestecati pâna si cãtiva popi calvinesci.

Celi de antaiu magiari carii in cointielegere cu serbulu Pero si cu alti serbi s'au pusu in fruntea miscarei, au fostu Paulu Matula et Ioanu Sebestyén. Acesti ómeni caletorindu prin comitatele Aradu, Zarandu, Bechesiu et Biharea, in érn'a anului 1735 incepura a inrola pe sub ascunsu, inse in numele „regelui ungurescu Franciscu Rákoczi.“ Langa Matula si Sebestyén se alaturara mai tardú Ioanu Vértési primariulu d'in comun'a St. Andreiu (Szt. András) si Michailu Nyulak d'in comun'a Sabadca (Szabadka). Toti acestia se dederá „de comandanti ai ostiriloru nationali in numele regelui Rákoczi.“

Conspiratii se preparara tóta érn'a, fãra cá gubernulu d'in Bud'a, ba fãra cá suprenii comiti, adeca preféctii de prin tienuturi si subordinatii loru functionari se fia simtitu celu mai micu lucru. Celu pu cinu asia d'icu unii scriptori magiari. Ayemu inse ratiuni de a crede, cá prea multi functionari municipali, déca nu au fostu cu totulu orbi si surdi, au trebuitu se védia si se audia miscarile unei masse de poporu mai preste totu tieranescu, care neci pe de parte nu pricepe maiestri'a faciãriei asia, precumu o pricepu classile superioare. Se vede inse cá una revolutiune in numele lui Rákoczi era dorita d'in totu sufletulu de cãtra celi mai multi functionari unguresci.

In aduo'a diumatate a lunei lui Aprile au si inceputu a esí de prin sate unii ómeni si a se trage spre paduri si spre locuri baltóse. Pe la finea lui Aprile se vediura cá la una miie trei sute de magiari adunati intre riulu Crisiulu si intre paduri. In acea ceta de ómeni era cei mai multi d'in aceia, cari purtasera arme in óstea curutiloru. Prim'a fapta revolutionaria a conspiratiloru fu, ca rapira multime de vite cornute si totu feliulu de victuali d'in comunele invecinate si d'in curtile boieresci, pentrucă se aiba d'in ce trai, éra Vértési si Nyulak rapira cãtu s'au potutu mai multi cai frumosi d'in iepãriile boieriloru,

Auctoritatile publice abea acuma se desteptara, séu dupa cumu voiescu altii, s'au prefacutu ca se destepta si ca trebue se ia mesuri in contra rebelliloru. In poporu se respandí faim'a, ca éra si vine lumea curutiloru, ca vine Rákoczi, a carui flamura se si vedea falvaindu pretutindenea. Pe atuncea cancelariu la curte d'in partea Ungariiei era comitele Ludovicu Bãthyáni. Acesta primindu scírea fatala n'au intardiatu a lua totu feliulu de mesuri si a dá instructiuni pentru impedecarea rebelliunei. Era prea tardiù. Semi-mesurele nu mai puteau folosi nemicu. Comandantele fortaretiiei dela Solnocu anume Ioanu Böz apucase a trimite spre taber'a rebelliloru pe unu suboficiariu cu cãtiva

soldati. Unulu d'intre conductorii poporului, adeca Nyulak, vediendu pe acelu suboficiariu cu puçinii sei soldati, 'lu provocà cá se se predea, fãra a se mai incercá se verse sange. Soldatii inse detera focu asupra poporului. Atunci Nyulak aruncanduse iute pe calu se repezi asupra soldatiloru, ucise cu man'a sa pe suboficiariu, éra d'in soldati inca au scapatu abea numai unii cu viétia.

Este de insemnatu, ca si in acestu casu de rescóla a poporului, conductorii lui 'i au datu porunci strinse, cá pe ómeni d'in clas'a tieraniloru si pe serbi se nu 'i strice, éra boieriloru, negutietoriloru si nemtiloru se le faca reu.

Comitatele desteptate cá din somnu incepura a'si armá pe boierii loru, ale caroru familii fugean cá vai de ele in cetati si orasie. In aceleasi dile comitele Ioanu Pálffy, palatinulu de atuncea alu tieriei, dete porunca comandantelui din Bud'a, cá se adune indata pe locuitorii tierani d'intre Dunare si Tissa, se se arunce cu ei asupra rebelliloru, se'i calce si se prinda pe conductorii loru. Astfeliu fu resculatu intregu comitatula Hevesiu, cumu si locuitorii districtelorungurene numite Iasigi'a et Cuman'i'a, sub comand'a vicecapitanului loru Georgie Podráczky. Orasiele Crisiulu si KecsKemét inca fusera inarmate si puse sub comand'a lui Petru Halász. Comitatulu intregu alu Pestei fu datu sub comand'a lui Ioanu Beleznai, care odeniora sierbise cá curutiu sub Rákoczi, éra acuma era colonellu imperatescu. Pe langa poporulu armatu d'in comitate si districte se mai dederá si duoe companii de ostire regulata d'in fortareti'a dela Solnocu. Comandante supremu preste tóte acelea cete armate fu denumitu baronulu Stefanu Orczy.

Asia dara regimulu lipsitu de óste regulata, care era dusa in tieri straine, se vediù constrínsu a recurge la una mesura estraordinaria, a combate adeca rescóla de poporu, prin altu poporu, adeca tocma cá si cumu s'a intemplatú in a. 1848 pe la noi. Ce se vedi inse, cá br. Orczy cu toti subcomandantii sei n'au fostu in stare se adune vreunu numeru considerabile de ómeni armati spre a'i conduce in contra rebelliloru. D'in acéta cauza br. Orczy nu a cutezatu a da peptu cu rebelli, ci apropienduse de ei preste Solnocu, unde au trecutú Tissa, si trecúndu pe la Tur si Szarvas, au statú la Ciab'a, de unde s'au tramisu in tóte partile spioni si patrole spre a cerceta dupa numerulu si starea rebelliloru.

Se vedemu acumu, ce s'a intemplatú in acelasi tempu in taber'a rebelliloru. D'in acestia inca se adunasera numai 1300 ómeni armati binisioru, mai alesu cu pusce remase loru si pastrate d'in tempurile curutiloru lui Franciscu Rákoczi. Acestoru resculati in dilele de antaiu pre cãtu avura ce manca si ce bea d'in comunele vecine, le merse fórte bine; dupa aceea inse incepura a murmura, pentrucă Pero si ceilalti serb nu mai veneau cu regimintele loru. Planulu conspiratiloru fusese, cá mai inainte de tóte se

puna man'a cu ori-ce pretiu pe câteva cetati fortificate, că-ci resculara lor numai asia ar putea avé rezultate dorite. In lini'a prima ei isi propusesera a ocupa Aradulu, Giula si Inaulu micu. Coprinderea Aradului era concredinta lui Pero, a Giulei celoru doi magiari Vértesi et Sebestyén. In adeveru că acesti doi insi au si mersu cu partea lor de cete asupra Giulei, si inpresuranduo cumu se cade, a latitu terróre mare in locuitori si in tóte acelea familii nobile, care cautasera scapare in acea cetate inpreuna cu mai multi functionari de comitatu, in fruntea carora vicespanulu Mateiu Klosz, unu omu acesta, pe carele tieranii ilu cautá spre mórte. In 2. Maiu curutii isi incercara poterile in primul assaltu in contra Giulei. In aceea di se escà si focu in cetate, ceea ce adaose si mai multu la terróre. In nóptea d'in 2. spre 3 Maiu Ioanu Sebestyén comandantele curutilor magiari tramise vicespanului Klosz si preste totu celoru inchisi in cetate unu ultimatu in numele „maiestatei sale regelui loru Franciscu Rákoczi," prin care'i provoca cá se se supuna si se dea cetatea in potestatea loru de buna voia, că-ci de nu, va fi vai de ei. Respunsulu datu rebelliloru a fostu negativu si determinatu. Urmarea fu, că in 3. Maiu curutii érași mai dederu unu assaltu asupra fortaretiei, fusera inse respinsi mai alesu prin haiducii de comitatu cu perderea cătoruiva ómeni de ambe parti. Dupa incercari desierte facute până pe la amiédi, in fine curutii érași se retrasera. In nóptea d'in 3 spre 4 ei isi mai incercara inca una-data fortun'a, inse totu fără rezultatu. In diori de di curutii tramisera érași unu parlamentariu la celi d'in cetate, pe care inse Klosz nu'lu primí, era apoi unu haiducu ilu si inpuscà in modu clandestinu, precumu se pare, chiaru d'in porunc'a lui Klosz.

Vediendu Sebestyén conductoriu lu curutilor, că celoru d'in cetate nu le pasa de ei, comandà unu assaltu generale; dara fiendu elu insusi vulneratu indata la inceperea assaltului, cetatienii érași ilu respinsera, omorindu siepte curuti si luandule partea cea mai mare a vitelor adunate de curuti, pentru cá se le taie.

Complotulu d'in Aradu. Pero si altii cadu in curse. Pre candu curutii magiari impresurasera Giula, ei tramisera in mare secretu doi deputati la colonelulu Pero cu missiunea, cá se 'i spuna că taber'a curutilor cresce la numeru pe fia-care di, că nu mai incupe in paduri si cere cá sa fie scósa la bataia; deci Pero se grabésca cu regimentele serbesci, se ia si pe maghiarii sub comand'a sa, éra acestia până atunci voru esí la satulu ungurescu Herdées (cunoscutu si sub nume de Erdóhegy in comitatulu Aradului, pe malulu stingu alu Crisiului albu, aprópe de Ineu.

Acei deputati ai curutilor magiari umblara cumu nu se póte mai reu. Ei adeca voidu se apuce spre Bacica, unde credeau ca voru afla pe Pero, dederu preste patrola, care esise prin pregiuru d'in for-

tarétia dela Aradu. Aceloru soldati batu la ochii purtarea straina a deputatiloru de curuti; deci lasanduse in vorbe cu ei si punendule mai multe intrebari in tonu amicabile, acei simpli tierani descoperira soldatiloru secretulu intregu, spunendule curatu, că ei mergu la Pero ca se 'lu róge a veni cātu mai curendu cu regimentele sale si a incepe bataia.

— Dara cunósceti voi pe colonelulu Pero? — Nu 'lu cunóscemu, fu respunsulu tieraniloru. — Apoi dara aflati, că domnulu Pero este in Aradu, si déca voiti noi ve vomu conduce la d-lui.

Ajungèndu patról'a cu tieranii in fortarétia dela Aradu, conductorulu patrólei provocandui cá se descalece si se astepte acilea până ce va insciintia elu pe colonelulu Pero despre venirea loru, de alta parte dede semnu cá se'i incungiure haiduci, inse asia, cá nimeni se nu cuteze a vorbi unu singuru cuvèntu cu ei. Intr'aceea corporalulu intra la comandantele cetatei, pentru ca se si faca raportulu, care de asta-data era interesante in gradulu supremu. Comandantele nemtiescu aflà cu cale a se presentá înainte tieraniloru cá colonelu Pero. Nefericitii doi tierani descoperira comandantelui cu de-a meruntulu tóte planurile curutilor si a le serbilor, pre cātu ei le cunoseau si pe acestea. Comandantele informatu pe deplinu despre totu ce dorea se scia, conduse pe tierani in chilia separata si dede ordinu cá se fia ospetati cumu se cade, éra intr'aceea se dispusera vigiliu pe la tóte usile si ferestrele.

In acea di desastrulu persecutá pe conspiratori d'in tóte partile. Pe colonelulu Pero tocmai ilu adusesese sórtea lui in Aradu la Ranko Tököli spre a se consulta cu acesta si cu alti oficiari serbi despre mesurile ce era se se ia pentru momentele in care se aflau. Cu scopu de a legá ochii comandantelui nemtiescu, Pero 'i facù visita. Comandantele 'lu primí cu fatia senina, ba 'lu invità si la mésa, éra Pero 'i multiamí prea frumosu si se escusà ca era invitatu de mai inainte la Tököli. Cu tóte acestea leulu sarí in gróp'a si curs'a preparata lui.

Ce e dreptu, colonelulu Pero Segedinetiu tocmu cu acelu scopu venise la Ranko Tököli, pentru cá se se intieléga intre sinesi asia, cá acesta pentru nóptea urmatoria se stea preparatu cu companiile atātu pedestre, cātu si calaretie; că-ci adeca planulu loru era, cá Pero se atace fortaretia Aradu cu trupele sale in capu de nópte, éra atunci Tököli se se iniepte asupra portiloru, se le deschida si ocupe, éra pe celilalti ostasi d'in garnisóna se'i desarme.

De si comandantele fortaretiei avea, precumu veduramu, pe capulu conspiratiloru in manile sale, pe care ómenii sei ilu si urmarea d'in passu in passu, totusi elu crediù că va fi mai bene cá cu una lovitura se puna man'a pe toti. D'in acea cauza primí elu pe colonelulu Pero asia amicabile, si nu puse man'a pe elu la momentu, ci luà numai dispositiuni, cá tóte portile fortaretiei se se incuia. Atàta inca scia comandantele, că oficiarii serbi se voru aduna si in

acea di la Tököli. Acolo cugetá elu se'i prinda pe toti d'in una-data. Mare jocu de hasardu pentru comandantele nemtiescu cu ai sei, cá si pentru Pero cu serbii sei. De ar fi reesitu Pero cu planulu seu, comandantele nemtiescu póte fi cá era se péra de glontiu séu in furci, déca nu prin Pero, nesmentitu prin man'a regimului, pentru cá era se péra de cetatea in unu modu asia rusinosu. Éra déca Pero cadea in manile celuia, atunci elu avea se mai faca numai unu drumu: la mórte.

Pre candu conspiratii adunati la Tököli asteptá cu destula ingrijare pe colonelulu loru, éta cá intra si elu in midiuloculu loru si le face curagiu dicúndule, cá totulu stá bine, cá a fostu la comandantele, carele l'ar fi primitu fàra neci-unu prepusu, cá inse nu e tempu de perdutu, pentrucá nu cumuva vreuna inpregiurare neprevédiuta se prefaca totu planulu in fum. Deci se si apucara se dea instructiuni si se comande pe fiacare la puncte anumite.

In acelea momente unu sierbitoriu credentiosu alu lui Pero, care aflase ceva, ilu chiama afara si'i dice cá indata se'si vedea de capu, si elu, si celilalti conspirati, pentrucá comandantele nemtiescu scie totu si 'i va prinde la momentu. Atunci Pero cutremuratu informà iute pe socii sei, apoi se aruncà in trasur'a sa cu patru cai buni, care'lu asteptá totu-deauna in hamu. Pleca dreptu spre pórt'a fortareției, pentru cá se apuce la largulu; custodiele inse era informate si 'lu primira cu armele intense. Atunci Pero vedindu cá nu e altu modu de scapare, vení la ide'a temeraria si feroce, cá se sara preste muru si preste siantiu cu caru cu cai cu totu. Caii buni si infuriati facura acelu saltu mortale, inse numai duoi d'in ei ajunsera pe marginea d'incolo a siantiului, éra celilalti duoi cadiura cu caru si cu domnu cu totu in siantiu, unde soldati ilu prinsera si'lu desarmara. In aceleasi minute comandantele puse man'a si pe Tököli inpreuna cu celilalti oficiari càti fusesera adunati la elu.

Indata dupa aceea comandantele confrontà pe Pero cu celi duoi tierani magiari tramisi la densulu, d'intre carii unulu se chiamá Ioanu Kovács si era dela St.-Andrei. Pero negà in termini categorici orice cunoscintia cu densii. Acea negare nu'i folosi neci lui neci celorulalti captivi, cà-ci toti fusera ferecati in lantiuri.

Scirea arestareii oficiariloru serbi d'in Aradu s'a latitu fórte iute preste tóta tier'a si a insuflatu grija mare in diverse sensuri si directiuni. Acumu palatinulu I. Pálffy apucà mesure si mai efficaci, ceea ce se vede mai alesu d'in una epistola a lui, adressata episcopului Okolicsányi dela Oradea mare in 7. Maiu 1735.

(Va urma.)

Junctiunea caliloru ferate ale Romaniei cu ale Ungariei si Transilvaniei.

Reflessiuni provocate prin conventiunea d'in 30. Martiu (11. Aprilie) 1871.

Sunt mai bine de cincispredece ani, de candu acésta cestiunea grea si delicata, a inpreunarei caliloru ferate intre acestea tieri limitrofe au ajunsu a fi obiectu alu negociatiuniloru diplomatice, éra de càtiva ani incóce, si alu discussiuniloru diaristice, pàna candu aceea mare cestiune in lun'a Martiu 1870 fù depusa si pe mesele camereloru legislative d'in Bucuresci in forma de proiectu alu unei conventiuni, asternutu spre desbatere de càtra dn. Dim. Ghica. in calitatea sa de ministru alu lucrariloru publice.

Lectorii isi voru aduce bine aminte, cá indata ce acelu proiectu de junctiune vení la cunoscintia publica, nu numai càteva diuarie serióse, ci si mai multí barbatí cunoscutori de lucru au reflectatu la essentialile defecte a le aceluasi, defecte care mergea asia departe, in càtu ele dovedeu pàna si lips'a de cunoscintie topografice despre regiunile in care se propunea inpreunarea caliloru ferate. Asia de ecs., urbea Brasiovulu (nemtiesce Kronstadt), cá emporiu vechiu cu 28 de mii suflete de locuitori, se considerá cá si cum ar fi situata la passulu Oituzu spre Moldov'a, candu aceea urbe e situata intre passurile Temesiu si Branu, in dosulu muntiloru Bucceci, cumu si in distantia moderata de passurile Siantiu si Buzeu. Preste acésta in punctulu 5 alu acelu proiectu, ministeriulu marturisea cu multa candóre, cá gubernulu romanescu a fostu silitu se admitta propunerea gubernulu ungurescu de a inpreuna calea ferata orientala ce trece prin Transilvani'a, pe la punctulu Oituzu.

Totu in acelea díle d'in Martiu 1870 se scia curatu, cá acelu proiectu de junctiune se elaborase fàra cá auctoriu proiectulu se fia avutu de inaintea loru cevasi studiuri preliminare, absolutu necesarie pentru asemenea casuri.

Asia proiectulu de junctiune d'in a. 1870 fiendu unu pruncu nascutu-mortu, a si fostu delaturatu.

In anulu acesta gubernulu inalt. sale domnului a comunicatu camerei legislative una conventiune noua, inchieiata in aceeasi cestiune a junctiunei caliloru ferate.

De si acelu actu diplomaticu s'a publicatu in mai multe diuarie, prin urmare l'amu potea presupune cá cunoscutu, totusi noi aflamu cá este in interesulu acelu mare publicu, pentru care cestiunea junctiunei devine curatu cestiune de viétia, cá se 'lu reproducemu si aici asia precumu se vede elu tradusu d'in originalulu francescu.*) Trebuieamu se 'lu pu-

*) Cu periculu de a fi tacsati de pedanteria, nu ne potemu abtíenè dela unele riflessiuni limbistice asupra acestei traductiuni. Nu avemu noi d'in fatalitate destule cuvente straine in limb'a nóstra? Cumu se póte cá la una traductiune oficiale romanésca se se scria Kronstadt in locu de Brasiovu, Temesvár in locu de

nemu sub ochii lectoriloru, pentrucà simțimu necesitatea de a însoți acelu actu și cu unele reflesiuni d'in partea noastră.

„Convențiune

gubernulu Maiestatii sale imperatorulu Austriei, rege alu Boemiei etc. și rege apostolicu alu Ungariei, și gubernulu înaltimei sale principelui domnitoru alu Principatelor-uniți, de o potriua animati de dorința de a procură supusiloru loru respectivi năue înlesniri de comunicatiune, și de a regulă relatiunile ambelor state limitrofe, au otaritu de a închiia o convențiune pentru junctiunea caliloru loru ferate, și au numitu pentru acestu efectu de plenipotentiaru ai loru: Adica Maiestatea sa imperiale și regale apostolica, pre dn. baronu Nicolae de Pottenburg, consiliariu de legatiune, agentu diplomaticu și consulu generale, comandoru alu ordinului coronei de feru, cavaleru alu ordinului Leopoldu etc., și înaltimea sa principele domnitoru alu Principatelor-Unite, pre dn. Georgie Costa-Foru, ministrulu seu secretariu de statu la departamentul afaceriloru straine.

Cari, dupa ce și-au comunicatu deplinele loru puteri, gasite în buna și regulata forma, au convenitu asupra articuleloru următoare:

Art. 1. Concedendu-se o cale ferata pre teritoriulu ungaru până la Kronstadt, a carei constructiune înainteza rapede, o adoua cale ferata în directiunea strimțorei Vulcanu, fiindu aprăpe terminata, și o atreiua linia trebuindu se fia facuta până la Orșiova.

Pre de altă parte, pre teritoriulu Principatelor-uniți, conducându-se asemenea unu drumu de feru dela Galati prin Bucuresci, până aprăpe de Orșiova, și acăsta linia fiindu dejă în cursu de ecsecutiune, înaltele parti contractante declara, a permite junctiunea acestoru linie sub conditiunile următoare:

Art. 2. Fără prejuditiu de alte junctiuni de drumu de feru, care aru fi pôte mai tardu în interesulu comunu, s'a convenitu prin acăsta convențiune, că se voru stabili mai antaiu și în acelasi tempu, trei linie de junctiune, adeca:

Un'a în directiunea Temesvarului prin Orșov'a la Turnu-Severinu. Adou'a dela Petrosiani prin Strimțorea Vulcanu la Filiasi.

Si atreiua, și cea dupa urma dela Kronstadt, séu altu punctu propriu alu drumului de feru Est-Ungar la Galati.

Art. 3. În privința junctiunii mentionate mai antaiu în art. 2, gubernulu imperiale și regale va luă measurele necesarie pentru ecsecutiunea unui drumu

Temisior'a, Alt-Orșova în locu de Orșiova-vechia? Si pentru ce Karansebes cu ortografia ungaro-nemțiesca în locu de Caransiebesiu, Logos et Lugos în locu de Lugosiu? Si pentru ce „Est-Ungar și vis-à-vis de unu tiers? vitesse, halte?“ Neci atăta lucru se nu se pōta traduce curatu romanesce? Tocma asia se întimplase și cu convențiunea postale și telegrafica, de unde apoi au și rezultat totu felulu de confusiuni și chiaru pedece în comunicatiune.

de feru dela Temesvár prin Logos-Karansebes, și altulu la Orșov'a până la frontiera, că junctiune cu liniua principale concesa dejă dela Turnu-Severinu la Bucuresci.

Art. 4. În privința junctiunii mentionate în aliniatul 2, de sub art. 2, gubernulu princiaru va luă measurele necesarie pentru constructiunea unui drumu de feru dela Filiasi prin Gorjiu, defileulu Vulcanu, că junctiune cu liniua Petrosianii dejă facuta, și care va fi continuata prin îngrijirile gubernului imperiale până la frontiera.

Art. 5. În ceea ce privesce junctiunea mentionata în alu 3 aliniatu, de sub art. 2, îndata dupa închiiaarea definitiva a acestei convențiuni, o comisiune de ecsperti compusa de delegati ai ambelor guberne contractanti, se va tramite la faciua locului, care dupa ce va face studiele prelabili asupra directiunii ce trebuie a se dá acestei cali ferate, prin defileulu Oituzu, va emite opiniunea sa în terminu de siese lune, și mai curendu de se va potea, asupra cestiunii de a se sci, care d'in aceste duoe trecatori va respunde mai bine intereselor ambeloru tiere.

Îndata ce ambele guberne voru fi de accordu asupra punctului celui mai propriu pentru trecere, ele se obliga a face a se ecsecutá în terminulu ce se va ficsá, printr'unu protocolu speciale, liniua ferata care va trebui se unéscă directu, și prin calea cea mai scurta, acestu punctu alu trecătoarei pre de o parte cu drumulu de feru Ungaru-de-Est, éra pre de alt'a cu liniua romana dejă concesa și în constructiune, mergendu la Galati.

Art. 6. Gubernulu imperiale și regale se îndatoréza a începe constructiunea liniei dela Temesvár prin Lugos și Karansebes, până la frontiera, între Alt-Orșov'a și Verciorov'a, apoi conformu art. 4, liniua dela Petrosiani până la frontiera, prin defileulu Vulcanu și conformu art. 5, liniua ce este inca de ficsatu, mergendu dela drumulu de feru de Est-Ungar la frontiera în terminulu ce se va ficsá în urma prin unu protocolu speciale, care va servi de anecsa la acăsta convențiune.

D'in parte-i, gubernulu princiaru se obliga a începe, a terminá și a dá circulatiunei în terminelé ce se voru ficsá în dísulu protocolu, calea ferata mergendu dela Turnu-Severinu la frontier'a Ungara, pentru a se uni cu drumulu de feru Temesvár-Orșov'a; apoi conformu art. 4, liniua dela Filiasi la defileulu Vulcanu și conformu art. 5, liniua inca de ficsatu dela Galati la drumulu de feru Ungar-de-Est.

Art. 7. Cătu pentru modulu de constructiune și de ecsploatare atātu de statu, cătu și de o compania, ambele guberne și reserva libertatea întréga pentru otarirea loru, déra voru ficsá într'unu comunu accordu terminulu pentru ispravirea lucrurilor prin contracte de constructiune, séu acte de concessiune.

Art. 8. Că statii comune de frontiera și statii internationale pre fiacare d'in ambele linii de

junctiune, se voru desemna acelea, cari suntu mai apropiate de frontier'a ambeloru tieri.

Deplin'a suveranitate si dreptulu de justitia si de politia in aceste gare comune, numai pentru comunicatiunile si operatiunile vamali, si pre partile de linie coprinse intre aceste gare si frontiera, va remanea exclusivu rezervata aceleia d'in partile contractanti, pre teritoriulu careia se gasesce situata gar'a de frontiera; cu tóte astea gubernulu vecinu va avea facultatea:

1. De a face inchete contra acelora d'in supusii sei proprii, cari ar fi impiegati in dísa gara si pre dísa parte de linia, pentru orice crima séu delictu ar fi comisú vis-à-vis de tier'a loru.

2. In ceea ce privesce justiti'a civile, facultatea:

a) De a regulá succesiunile acestoru functionari séu impiegati, si de a procede la licuidarea eventuale.

Totusi justiti'a tierci pastréza dreptulu seu de a declará specialmente in stare de falimentu bunurile, cari s'aru gasi pre teritoriulu seu.

Gubernelle contractanti voru dá reciprocu in tóte casurile asistenti'a necesaria si legale auctoritatiloru respective.

Cátu pentru ecsploatarea gareloru comune cu anecesele loru, si càtu pentru indemnitatele particulare de platitu proprietariloru sub acestu titlu, administratiunile drumuriloru de feru, de o parte si de alt'a, voru inchiaia o conventiune speciale, care se va supune consentiementului gubernului respectivu.

Art. 9. Drumurile de feru de ecsecutatu trebuie se fia construite si ecsploatate, pentru atátu càtu se cere de interesulu comunu, dupa regule uniforme, anume:

1. Railurile voru avea in conformitate cu calile ferate contingue, unu intervalu de 4 picioare $8\frac{1}{2}$ ponesu, (mes. englesa).

2. Locomotivele si vagónele se voru face càtu se va putea mai uniforme, si in ori-ce casu asia, cá se póta circula fara neci o dificultate pre totu percursulu acestoru drumuri de feru.

3. Tampónele locomotiveloru si vagóneloru voru fi astfelu stabilite, in càtu se fia concordarea cu dimensiunile adoptate pre drumurile de feru in ecsploatare in ambele tieri.

4. Pre ambele teritorie se voru intrebuintiá norme de signalemente, cari in principiu voru fi uniforme pre ambele linie.

5. Pre totu percursulu acestoru drumuri de feru, nu se va face diferentia intre supusii ambeloru state, in privinti'a modului si pretiuriloru de transportu si tempului de espediare.

6. Voiagiorii si marfele trecèndu d'in unulu d'in cele duoe state in celalaltu, nu se voru tractá pre teritoriulu statului in care ei intra, mai puçinu favorabile decátu voiagiorii si marfele cari circula in interiorulu fia-caruia d'in ambele tieri.

7. Afara de acésta, ambele gubernelle 'si reserva libertatea intréga pentru scaderea tarifului in vigóre

pre teritoriele loru, si se obliga a face se se respecteze acésta libertate in chipulu celu mai formale vis-à-vis de unu tiers, si anume vis-à-vis de concesionari.

8. Fienducà cele trei cali mentionate la art. 2, au de scopu a stabili o comunicatiune directa nu numai intre Austro-Ungari'a si Principate-unite, déra inca o asemenea comunicatiune cu tóta Europ'a, ambele gubernelle ficsandu intr'unu comunu accordu serviciulu trenuriloru, voru ingrijí cá trenurile de voiagiori si de marfe cari facu serviciulu pre aceste linie, pentru comunicarea transitului, se priimésca pre càtu se póte o corespundintia directa si comoda cu trenurile drumuriloru de feru austro-ungare, cari sosescu la Temesvár, precumu si la statiunile aferente celoru alte duoe drumuri de feru Petrosiani si Kronstadt, si totu asemenea cu trenurile cari pléca dela aceste statiuni.

Cátu pentru numerulu trenuriloru de voiagiori, este ecspresu stipulatu cá va fi unu trenu celu puçinu pre di, mergèndu in fia-care directiune pentru transportulu postei si pasageriloru, care va trebui se aiba o vitessa de 4 leghe si jumătate pre óra minimumu, impreuna cu haltele, corespundiendu pre càtu se va putea cu pornirile si sosirile linieloru de continuare.

Art. 10. Pentru ecsercitarea dreptului teritoriale si de supraveghiere, ambele gubernelle voru stabili comisari permanenti insarcinati de a le representá in raporturile loru cu administratiunea drumului de feru, in tóte casurile cari nu depindu directu de poterea judiciara séu acea a politiei.

Acesti comisari, insarcinati fia-care de supraveghierea linieloru respective, voru putea corespunde directu intre densii pentru tóte cestiunile relative la ecsploatarea drumuriloru de feru, séu la interesele comerciului.

Art. 11. Ambele parti contractanti 'si promitu reciprocu de a nu accordá cu sciintia, neci functiune, neci lucru in posturile create in urm'a acestei conventiuni, unoru individi, cari ar fi fostu condamnati in regula pentru crime ordinare séu delicte, pentru contrabanda séu contraventiune grava, la regulamentele deasupra accisului.

In ceea ce privesce serviciulu si disciplin'a, functionarii si impiegati unuia d'in statele contractanti stationandu, in virtutea acestei conventiuni, pre teritoriulu celuilaltu, dependu exclusivu de gubernulu care 'i-a numitu.

Art. 12. Pentru a inlesni càtu este posibilu comunicatiunea internationale, vamele stabilite la frontierele ambeloru gubernelle contractanti, voru fi alaturi (juxtaposées) cu statiunea intermediara (care se va ficsá), si va procede acolo, fia-care in ceea ce o privesce, la operatiunile vamali relative la importatiune si transitu.

Ele voru fi de o parte si de alt'a capuite cu

poterile necesarie corespunzătoare trebuințelor unei procedurii expeditivă.

Art. 13. În ceea ce privește detaliul formalităților de concertat în privința revizuirii vamale și expedițiilor bagajelor de pasageri și a marfelor importate și exportate, ambele guverne și dau mutualu asigurarea, că liniile drumurilor de feră în cestiune nu voru fi mai puțin favorabile tractate, decât veri-cari alte cali ferate mergându în straintate, și că voru admite totu-odată în interesul comerțului veri-ce înlesnire și veri-ce simplificare compatibile cu legile în vigoare în statele lor respective.

Art. 14. Administrațiunile postelor și telegrafelor ambelor state, se voru întielege în urma în privința regulamentului de stabilitu pentru serviciul respectivu pre liniile drumurilor de feră în cestiune.

Este convenitu înse de acumu, că instituțiunile postali și telegrafice voru fi puse în armonia cu trebuințele unei convențiuni regulate.

Art. 15. Ambele guverne se obliga pre câtu tempu o va permite siguritatea statului, a înlesni în interesul comunu aln comunicațiunii și pre câtu se va potea, eșercitiulu poliției paspórtelor.

Art. 16. Acesta convențiune va intra în vigoare în diu'a deschiderii liniei și schimbulu ratificațiunilor se va face la Bucuresci, indata dupa aprobarea acestei convențiuni de corpurile legitime respective.

Pentru care ambii plenipotențari au semnatu dis'a convențiune, apunendu'i sigiliulu armelor lor.

Facutu în indoitu eșemplariu la Bucuresci, la 30. Martiu și 11. Aprile 1871.

(L. S.) (Semnatu) Pottenburg.
" " G. Costaforu."
(Va urma.)

Colectiune de diplome

d'în diplomatiulu comitelui Iosifu Kemény, care privescu mai alesu pe români (valachi).

(Continuare.)

1334. 13. Jan. App. D. Tr. T. II.

Documentu d'în care se vede, că Magistratulu Vladu Comite alu Securilor și alu Bistriției luase porunca dela regele, că se apere pe Magistrulu Ioanu Henulu în drepturile lui de posesiune la Borgau.*)

Nos Magister Ladislaus Comes Siculorum, et de Beztercie significamus quibus expedit universis praesentium per tenorem, quod cum magistrum Joannem dictum Henul una cum possessionibus suis, ex praeepto Domini nostri Regis, sicut in literis ejusdem videmus contineri, in nostram recepimus protectionem, et salutem specialem, ab omnibus eum indebite molestare volentibus, protegere assumimus, atque defendere. Datum in Bistricia in Octavis Epiphaniae Domini anno ejusdem MCCCXXXIV.

*) Asia dara în acela s'au recunoscutu acelea drepturi. R.

Ex originali eruit Cornides Ms. T. II. p. 162.
Edidit: Fejér C. D. T. VIII. vol. III. p. 763.

1334. 3. May. App. D. Tr. T. II.

Altu decretu alu regelui Carolu prin care demanda locuitoriloru d'în Iad, că pe Ioanu Henulu se nu'lu mai conturbe în posesiunea Epemezeu.

1334. Wysegrad ipso die festi inventionis S. Crucis. Caroli Regis mandatum ad populos de Iad, ut Joannem dictum Henul de Biztricia in dominio possessionis suae Epemezen imperturbate relinquant.

Ex originali eruit Cornides Ms. T. II. p. 163.
Edidit: Fejér C. D. T. VIII. vol. III. p. 733.

1334. 23. July. App. D. Tr. T. II.

Inca unu decretu alu regelui Carolu câtra Vladu comitele Securilor și alu Bistriției, prin care demanda acestuia, că se apere pe Ioanu Henul în diumatate posesiunea dela Borgau.

1334. Sabbato p. a. festum Jacobi Apost. Caroli Regis mandatum ad magistrum Ladislaum Comitem Siculorum et de Biztricia ut Joannem dictum Henul in dimidio possessionis suae Epyndorf contra populos de Iad manuteneat.

Ex originali eruit Cornides Ms. T. II. p. 162.
Edidit: Fejér C. D. T. VIII. vol. II. p. 732.

1336. C. D. T. I. p. 362.

Regele Carolu demanda nobililoru țierei, că deca unii d'în tre iobagii acestora aru voi a se muta la comuna Copandu (în comitatulu Albei), pe care o possedea eapitululu d'în Alb'a-Iuli'a; se nu' i impedece*).

1336. Visegrad in Dnica Invocavit. Caroli Regis mandatum ad nobiles, et alios quoslibet possessiones habentes, ut Jobbagiones suos ad Possessionem Capituli Albensis Transilvaniae Koppan (Kopand Comit. Albae int.) vocatum commigrare**) volentes, haud impediunt.

1341. ante 8. Sept. App. D. Tr. T. II.

Atestatulu archimandritulu Ioanu dela monasteri'a de langa Clusiu, d'în care se afla numai atata, că protopopulu Adrianu, totu una-data canonicu și decanu opresce pe unulu Vladu supranumitu Fodoru, omu (ciocoiu) alu lui Laoez comitelui securiloru că se nu ia în posesiune satulu St. Nicora d'în vecinatatea orasielului Teiusiu (satu care nu mai esșiste de multu).

*) D'în acestu documentu invetiamu, că în dilele lui Carolu Robertu sclavi'a în Transilvani'a inca nu apucasa a prinde rade-cine asi'a afunde, în câtu țieranii se nu se póta muta dela unu domnu la altulu, dela unu locu pe celalaltu. Celu puțin sclavi'a inca nu era regulata prin lege, și asi'a regele, și chiaru vodă alu țierei inca totu se mai simți'a în dreptu de a veni poporulul țieranu în ajutoriu, pentru că celu puțin se póta schimba una sierbitute cu alt'a; adeca asi'a numit'a „libera migratio," inca totu mai era recnoscuta, de si boierii se adoperă în totu modulu că se o desfienteze, pentru că asi'a familiile locuitoriloru țierani se devina și se remana proprietate, lucru (Res) alu lor, că ori-ce altu obiectu, ca boulu, calulu și oiea. Scie-se că mai tardiu isi ajunsera scopulu în modulu celu mai fiorosu, și asi'a ruinara țier'a cu totul, apoi o aruncara în rob'i'a turciloru și a nemtilor.

Not'a Red. Tr.

**) Jobbagionum libera migratio.
Inuit Eder in Felmer p. 44.

1341. Clusmonostra feria 4. p. a. festum nativitat^{is} mariae. Joannis abbatis, et conventus de Clusmonostra testimoniales, quod Adrianus archidiaconus de Kezdi Canonicus et Decanus Ecclesiae Albensis Transilvaniae nomine Capituli Albensis Ladislaum dictum Fodor „servientem magistri Laacz Comitis, et Judicis Siculorum prohibuerit ab occupatione possessionis Capitularis Szent-Miklos*) juxta marusium sitae.

1342. 9. May. App. D. Tr. T. II.

Toma voda alu Transilvaniei arata prin acestu documentu, că in acestu se adunase asia numit'a universitate a nobililoru (boieriloru) terei in congregatiune generale la Turd'a, unde au ridicatu mai multe plansori asupra nedreptatiloru ce li s'aru face de cătra judecatori, si că advocatii, parte pamenteni, parte venetici, atăta 'i sucescu si invertescu cu mult'a si maestrit'a loru vorova, pāna ce le ametiescu capetele, in cătu nu mai sciu ce se mai respundia,  ra in casuri candu nobilii punu man'a pe turi si pe lotrii, judecatorii tienu acestora parte. D'in acestea si alte cause s'au luatu  resicare mesure cu scopu de a simplifica cercetarile si processele. Asia in acestu documentu se afla urme limpedi de procedura verbale, de forumu dominale, adeca de dreptulu nobilimei de a tiend judecata asupra iobagiloru si siurbiloru proprii, de apellatiune, citatiune. Totu in poterea acestui conclusu si decretu nobilii de aci inainte nu mai potea fi trasi in judecata la alte tribunale, decātu numai la voda si la vicevoda ala terei.

Nos Thomas Vayvoda Transilvanus, et Comes de Zonuk significamus quibus expedit universis memoriae commendantes, quod cum anno Dominicae incarnationis millesimo CCCXL secundo, in quindenis festi beati Georgii Martiris Universitati Nobilium partis Transylvane congregationem generalem Thorde celebrassemus, eadem universitatis nobilium non sine quaerela nobis proposuit declarando: quod ex hoc in magno essent necessitate, injuria, et injustitia, ut Causidici seu causam contra ipsos agentes, et proponentes, sive sint advene, sive intra hoc regnum constituti, eorum causas verborum copiositate prolixando, in tantum dilatarent, quod ipsi in causam attracti, nec coram facie judicii, neque tempore depositionis suorum juramentorum, ipsa verba propter sui multiplicatam recolligere possent, et ex eo, cum totam et plenam seriem eorundem verborum propositorum recolligere nequeunt, iidem judiciis aggravarentur. Proposuit etiam dicta Universitas Nobilium, quod si fures et latrones aliqui ex eis captivarent, licet in hora captivationis mortem vel persona periclitationem paciantur, quam primum ad iudicium eosdem adduxerint, nihil de rebus ipsorum ipsi detinentes habere possent, nec quidquam eis erogaretur; petens nos dicta Universitas Nobilium, ut premissa omnia sub meliori commodo disponentes committeremus. Unde nos querimonialibus propositionibus ejusdem Univer-

*) Pagus iste Sz. Miklos situs fuerat olim in Comit. Alb. prope Villam T vis ultra fluyium Marusium, hodie non existit amplius. Combina literas an. 1342 (18. Nov.).

Originale exstat in Arch. Cap. Alb. Transilv. cista Capit. fasc. 7. Nr. 19°.

Edidit Szeredai „Notit. Capit.“ p. 38.

„ Fej r C. D. T. VIII. vol. IV. p. 527.

sitatis Nobilium jam expositis, eo quod Dominus noster Rex in toto suo Regno hoc commiserit, ut quilibet homo in causam attractus, eorum quovis iudice sui regni contra actorem solum hoc in sua responsione, Processas verbalis, ut quidquid iste bonus homo in presenti planta (sic) adstando egit, innocens sit, respondere, et tempore sui juramenti hoc, ut in omnibus occasionibus ipsius agentis innocens sit, asserere debeat, commisimus annuentes, quod quilibet homo in causam per quemcumque attractus, seu contra quam, coram nobis, vel Vice-Vajvoda nostro, vel Comitibus nostris parochialibus, et officialibus, specialiter coram Comite nostro Parochiali Comitatus Albensis, nunc, et pro tempore constitutis agitur, licet acta plurima contineant, non tamen plus in sua responsione allegare teneantur, et referre, nisi solum hoc, sicut superius dictum est: ut quidquid iste bonus homo in presenti planta adstando coram me proposuit, innocens sum et immunis. Et in hora depositionis sui juramenti similiter ad ratione agentis nihil magis explicet, et reitet, nisi in actione per suum adversarium contra se facta innocentem et immunem fore se dicat, et fateatur nomine agentis in facie iudicii, et responsionis hora; nec non tempore sue prestationis, quivis causam nominet, ita tamen, quod si prima vice prestans suum offenderet juramentum, suam manum super altare tenendo bis repetere possit. Commisimus etiam statuentes, ut quilibet homo de rebus turis, et latrocinii quem vel quos furantem, aut latrocinantem deprehendere poterit, et captivare, tertiam partem coram nobis, Vice-Vajvoda nostro, et Comitibus nostris Parochialibus plene recipere possit; annuimus nihilominus etiam, ut Universi Nobiles jobbagiones, et famulos ipsorum impossessionatos, in eorum possessionibus commorantes, ipsos et iudicandi habeant facultatem, Forum Dominale, exceptis duntaxat tribus causis, seu causarum articulis, scilicet: furticio latrocinio, et facto potentiario. Et si in reddenda iustitia iidem nobiles tardi exstiterint, non jobbagiones, vel famuli eorum, sed ipsi soli in nostram Vice-Vajvode, vel Comitis nostri Parochialis presentiam, rationem reddituri evocentur appellatio, juris processu mediante. Hoc etiam non pretermittimus, quod si Comites nostri Parochiales alicui comprovinciali nobili debitores, aut culpabiles exstiterint, ratione debiti, vel offensionis ipsorum, ad nostram evocari possint presentiam iudicariam se ementare; preterea ne exactor iudiciorum nostrorum Vice-Vajvoda nostri, aut Comitum nostrorum Parochialium sine Iudice Nobilium, vel ejus homine, in nullo comitatu procedere possit; de iudiciis vero exactis Iudices Nobilium juxta antiquam consuetudinem, portionem habere possint, ad presentiam quidem Comitum nostrorum Parochialium Judet Nobilium, vel suus homo, et non alter, quoslibet citare (citatio) debeat. Dicimus etiam, ut si alicujus nobilis hominis jobbagio, propter suas offensas criminales personis (sic) periclitari contingat. Dominus ipsorum rerum suarum tertiam partem tollat.

Ceterum adjungimus, ut si nobiles homines extra sedem nostram judiciariam pro aliquibus delictis captivari contingat, communes judices nostri, scilicet officiales, et Castellani nequaquam possint judicare, sed nostro judicio vel vice-vajvode nostro adducantur. In cujus commissionis, et ordinationis nostre durabilitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales sigilli nostri pendentis munimine roboratas. Datum die et anno prenotatis.

Ex originali exscripsit Cornides Ms. T. II. p. 51 qui sigillum harum literarum pendens sic describit:

„Sigillum cereum flavum majoris moduli pendens e filis sericeis ceruleis, cui inscriptum est scutum triangulare tres fascias transversas exhibens. Galea, et corona, lemniscis caret, sed apicis loco praegrande animal quadrupes umbilicum tenens dimidiatum ostendens, cumperigrapha: † s. Thome Vajvode Transilvani. . . .“

Copia habetur in Coll. Ms. Szechenyiana T. IV. Nr. 136.

Edidit: Fejér C. D. T. VIII. vol. IV. p. 619.

1344. 27. July. App. D. Tr. T. II.

Regele Ludovicu I. reguléza in modu prea interesante certe de competentia judecatorésca escate mai de inainte intre episcopulu Andreiu d'in Transilvani'a de una, intre Nobili, Secui si Sasi de alta parte.*) Totu in acestu documentu affi urme de dieta cumu si ale dreptului de patronatu alu nobililoru asupra bisericeiloru care se affa in possessiunile loru, pentrucá regele in acestu respectu opresce pe episcopu a inpuna pe parochi cu forti'a.

1344. Albae in partibus Transilvanis**) 3. die festi B. Jacobi Apostoli. Ludovici Regis literae, subortas inter Andream Ep. Trans. ab una, et Nobiles, Siculos, et Saxones Transilvanos parte ab altera, ita componit:

Comitia***). „Ut factum nuptiarum, item causae dotum et paraphernalium rerum, item causae quarte puellaris, item persecutiones clericorum, et mulierum, item violationes virginum, mulierum, adulterorum nisi extendant se ad sanguinis effusionem, ac causae testamentariae pertineant ad forum ecclesiasticum; — ut possessiones per dictum Ep. debite vel indebite occupata fine discussionis judicio Vajvodae Trans. committantur. Ut Episcopus ad Ecclesias Nobilium

*) Interessante nu numai pentru istorici, dara si pentru juristi séu legisti.

**) Ludovicus 1344 fuit in Transilvania.

**) Cfr. Eder in Felmer p. 46. 47.

Originale exstat. in Arch. Capit. Alb. Transilvaniae cista Capit. f. 7 Nr. 53.

Edidit: Szeredai „Series Episcopos Trans.“ p. 82.

„ Fejér C. D. T. IX. vol. I. p. 193.

„ Benkő Milk. I. p. 122.

„ Vajda „Az Erdélyi polgári és magános törv. historia“ p. 141.

Has literas transumit et confirmavit Sigism. Rex 1395. feria III. ante Domin. Lactare (16. Martii).

Transumit easdem etiam Demetrius AEp. Strigienensis a. 1384. in Festo Thomae Apost. (21. Dec.).

sacerdotes violenter illocare nequeat (Jus Patronatus Nobilium). — Decimas Episcopales Regnicolae pecuniis reluere valeant, de singulis decimalibus Capetiis unum pentus denariorum solvendo.“ — Si vero Ep. Decimas has in natura levare velit, id eidem pro presenti anno admittant Regnicolae, et quidem ideo „quod dicti denarii nostri in partibus nostris Transilvanis adhuc non existunt.“

(Va urma).

Publicarea baniloru incursi

la Asoc. dela siedinti'a lunaria a Comitetului d'in 6. Iuniu pana in dio'a de 8. Iuliu a. c.

1) Dela dn. capitanu pens. Ioane Bradu tacs'a de membru ordinariu pre a. 186⁶⁹/₇₀ 5 fr

2) Dn. protopopu in Sibiu, Ioane Popescu tacs'a de membru ord. pre 187⁰/₁ 5 fr.

3) Dn. parochu in Saadu, Constantinu Santu-Ioanu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁰/₁ 5 fr.

4) Dn. secret. metropolitanu Nicolau Fratesiu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁰/₁ 5 fr.

5) Pr'in directiunea despart. cerc. alu Brasiovului (I) s'au tramisu cá tace de m. ord.: a) dela par. ierodiaconu Filarelu Dumbrava tacs'a de m. ord. pre anii 186²/₃, 186³/₄ 10 fr.; b) dela dn. G. N. Florea tacs'a de m. ord. pre 186³/₄ 5 fr.; c) dela dn. directoriu gimn. dr. Ioane Mesio'ta tacs'a de m. ord. pre 186⁴/₅ 5 fr.; d) dela dn. prof. dr. Nicolau Popu tacs'a de m. ord. nou pre 186⁶⁹/₇₀ 5 fr.

5) Pr'in dn. protop. si cassariu alu despart. cerc. alu Sighistórei (XXI) Zacharia Boiu s'a tramisu: a) cá tacs'a de m. ord. pentru domni'a sa pre 186⁵/₆ 5 fr.; b) dela dn. archivariu magistr. Ioanu Siandru tacs'a de m. ord. pre 187⁰/₁ 5 fr.

6) Dn. preutu campestru Gregoriu Serbu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁰/₁ si pentru diploma 6 fr.

7) Dn. protop. si secret. II. alu Asoc. Ioane V. Rusu tacs'a de m. ord. pre 187⁰/₁ si antei'a rata din contribuirea apromisa in favórea fondului de Academia cu totulu 10 fr.

8) Dn. protofiscalu in Fogarasiu Basiliu Alutanu tacs'a de m. ord. n. pre 187⁰/₁ si pentru diploma 6 fr.

9) Dn. secretariu gub. pens. Niculae Barbu tacs'a de m. ord. 186⁹/₉ 5 fr.

10) Pr'in directiunea despart. cerc. alu Sighisiórei (XXI) s'au tramisu:

I. cá tace de membrii ordinari.

a) dela dn. Demetriu Damianu pre 187⁰/₁ 5 fr.; b) dn. adm. protop. Ioane Gheaj'a pre 187⁰/₁ 5 fr.; c) dn. vichenot. in Com. Cetatiei de balta Alecsandru Filipu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁰/₁ si pentru diploma 6 fr.; d) dn. economu in Nadosiu Teodoru Danu tacs'a de membru ord. nou pre 187⁰/₁ si pentru diploma 6 fr. Sum'a 22 fr.

II. cá tace de membrii ajutatori.

a) dela dn. invetiariu Michailu Pacala pre 187⁰/₁ 1 fr.; b) dn. parochu Georgiu Sioneviu pre 187⁰/₁ 1 fr.; c) dn. invetiariu Dum. Moldovanu pre 187⁰/₁ 1 fr.; d) dn. invetiariu Mich. Moldovanu pre 187⁰/₁ 1 fr.; e) dn. economu in Danciu Vasiliu Cristea m. nou pre 187⁰/₁ 1 fr.; f) dn. economu in Nadosiu Georgie Gradinariu m. nou pre 187⁰/₁ 1 fr.; g) dn. economu d'in Siachsiu Basiliu Rohanu m. nou pre 187⁰/₁ 1 fr.; h) dn. economu d'in Sighisió'a Zacharia Ferezanu m. n. pre 187⁰/₁ 1 fr.; i) dn. economu d'in Dai'a Ioanu Moldoveanu pre 187⁰/₁ 1 fr.; k) dn. economu Ioanu Ioanovicu pre 187⁰/₁ 1 fr.; l) dn. Ioanu Ganea pre 187⁰/₁ 1 fr.; m) dn. Ioanu Ricu, economu in Critiu m. nou pre 187⁰/₁ 1 fr.; n) dn. parochu Teo-

doru Pulc'a m. n. pre 187°/₁ 1 fr. Sum'a 13 fr. Acésta suma s'a retienutu pentru spesele despartimentului respectivu.

11) dn. cons. scol. pens. dr. Pavelu Vasiciu tacs'a de m. ord. pre 187°/₁ 5 fr.

12) dn. viceprocuroru in Comitatutu Cetatiei de balta Ioane Gerasimu tacs'a de m. ord. nou si pentru diploma 6 fr.

Din despartimentulu cerc. Selagianu s'au tramisu dela urmatorii dn. membrii ord. si ajut. cá tacse:

a) Membrii ord. vechi.

Ioanu Galu, protopopu in Supuru-de-susu, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Ioanu Popu, juratu com. in Dominu, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Ioanu Angialu, advocatu in Siemleu, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Teodoru Silagi, parochu in Cosieiu, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Gregoriu Popu, protopopu in Basesci, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Ioanu Branu, poses. in Unimatu, pre 1869°/₇₀ 5 fr.; Teodoru Lengelu, parochu in Stremtiu, pre 1869°/₇₀ si 70°/₇₁ 10 fr.; Ioanu Galianu, parochu in Saravadu, pre 1869°/₇₀ si 70°/₇₁ 10 fr.

b) membrii noi.

Vasiliu Vancai, prot. in Unimatu, pre 1870°/₁ 5 fr.; Demetriu Coroianu, parochu in Silvasiu, pre 1870°/₁ 5 fr.; Alecs. Lemény, parochu in Crasna, pre 1870°/₁ 5 fr.; Elia Fortisiu, parochu in Dadonu, pre 1870°/₁ 5 fr. si pentru dipl. 1 fr.; Petru Dragosiu, parochu in Seciu, pre 1870°/₁ 5 fr.; Petru Aciu, parochu in Cicheiu, pre 1870°/₁ 5 fr.; Simeone Budisianu, parochu in Geortelecu, pre 1870°/₁ 5 fr. si p. dipl. 1 fr.; Teodoru Bruchental, parochu in Portiu, pre 1870°/₁ 5 fr.; Simeonu Orosu, advocatu in Siemleu, pre 1870°/₁ 5 fr. si p. dipl. 1 fr.; Ioanu Tautu, notariu in Almasiu, pre 1869°/₇₀ si 70°/₇₁ 10 fr.

c) Membrii ajutatori (pre 1870°/₁).

Ioanu Ilesiu parochu in Firesiu 1 fr., Petru Cuncu notariu in Firesiu 1 fr., Ioanu Popu parochu in Sigetu 1 fr., Basiliu Martinu invetiatoriu in Pereceiu 1 fr., Gavrilu Remes poses. in Bocsia 1 fr., Michailu Bruchental poses. in Cosaicielu 1 fr., Ioanu Muste protopopu in Stareiu 1 fr., Georgiu Popu parochu in Sierediu 1 fr., Ioanu Sabo invetiatoriu in Maladia 1 fr., Vasiliu Padureanu poses. in Maladia 1 fr., Teodoru Popu parochu in Dumuslau 1 fr., Gavrilu Iorge poses. in Stareiu 1 fr.

Sum'a totala tramisa cá tacse de membrii ord. vechi si noi, cumu si de membrii ajutatori face 120 fr. v. a.

Sibiu, 8. Iuliu 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Sententie.

Fiintia fiintieloru, care este nevediuata de ochii si nepatrunda de mintea nóstra si a carei esistentia o simtimu numai prin necontentitele ei binefaceri, n'are nici o trebuintia de noi, si nu cere dela noi alta recunoscintia decâtu numai cá se urmamu de a ne face fericiti.

Natur'a, pe care Dumnedieu a renduitu-o pentru noi toti, de muma si ingrijitoare comuna, insuffla in noi, cu cele d'anteiu simtiri, si boldurile, dela a carora concordantia intre sine si cumpatata implinire atarna fericirea nóstra. Ea voesce cá toti se ne bucuramu de esistentia nóstra.

Bucuri'a este cea dupa urma dorintia a tuturoru fiintieloru simtitoare; ea este pentru omu aceea ce este aerulu si sórele pentru plante.

Prin dulcele surrisu alu sugatoruilui anuntia ea cea d'anteia desvoltare a omului, si departarea ei totala pronuntia desfiintirea esistentiei nóstre.

Amórea si binevointi'a mutuala sunt cele mai curate si mai limpede isvóre ale ei; éra nevinovati'a inimei si a moraleloru este albi'a linului riurelu, ce curge din acele isvóre.

Daca ar fi fostu cu putintia, cá se fi capabilu de placere, fara a fi totu-de-odata capabilu si de durere — natur'a te-ar fi formatu in modulu acest'a.

Dar de si esti si trebue sa fi priimitoriu de amendoue, binevoitoare natura, pre catu a fostu cu putintia, a inchisu calea durerii catra tine.

Pana candu vei urmá legile ei, ea arare-ori va intreprumpe multumirea ta; ea din contra va agerá simtirile tale si le va face mai capabile la ori ce placere, si asia va deveni pentru tine o fontana de binefaceri.

Bibliografia.

Hilfsbuch beim Aufstellen von BAHNHOFS-PROJECTEN

für Ingenieure und Zeichner der rumänischen Eisenbahnen. Mit Rücksicht auf die für dieselben Bahnen aufgestellten Projecte und Normalien bearbeitet von Rudolf Henke, Eisenbahn-Ingenieur und Bureaut-Vorsteher. Mit 20 Figurentafeln, 2 Normalprojecten und 2 Bahnhofskarten von Rumänien. Galatz, 1870. Selbstverlag des Verfassers. Preis 6 Francs.

ELEMENTE DE ISTORIA ROMANILORU
pentru scólele poporale de A. Treb. Laurianu. Edit.
a nou'a corésa si adausa. Sibiu, 1871. Pag. 107.

Au esitu de sub tipariu:

Opurile lui Caiu Corneliu Tacitu,

traduse de G. I. Munteanu, directoriu si profesoriu la gimnasiulu romanescu gr. or. d'in Brasiovu, membru alu societatei academice rom. d'in Bucuresci etc.

Date in tipariu sub auspiciile societatei academice dupa decessulu d'in viétia a traductoriului. Biografi'a lui G. I. Munteanu alaturata. Sibiu. Tipariulu tipografiei lui S. Filtsch (W. Krafft) 1871. 8° midiu-lociu 39 1/2 cole, séu 614 pag. si totusi pretiulu numai 2 fiorini 80 cr. séu 6 lei noi.

Acestu opu se póte trage prin tóte librariile d'in tíera, cumu si de-a dreptulu dela redactiunea „Transilvaniei.“

(Venitulu curatu cátu se va potea scóte d'in preiulu acestei carti, e destinatu de cátra societatea academica romana in ajutoriulu veduvei si alu orfanului remasu dupa repausatulu.)

DICTIONARIULU UNGURESCU-ROMANESCU

compusu de Georgie Baritiu. Brasiovu 1869, form. 8° mare, 41 cóle, se afla depusu spre vendiare la librariile d'in Brasiovu, Sibiu, Clusiu, Lugosiu, Temisióra, cu pretiulu originale fiesu 3 fr. 70 cr. leg. tíepenu cu piele, si 3 fr. 20 cr. v. a. legatu usioru. Anume pentru comitate sunt depuse in Clusiu la librariile dloru I. Stein si Lad. Demjén. In Sibiu la librari'a Iulius Spreer.